

Ço que més interessa modificar, regularment, és la cohesió: juntament amb ella es modifiquen la permeabilitat, higroscopicitat i d'altres.

Les terres excessivament compactes s'esmenen amb silice, si bé l'efecte no és molt durable perquè la unió de l'argila i la silice és poc íntima, i per efecte dels treballs la silice, més pesant, va al fons de la terra remoguda. Els llots arenosos d'alguns rius són millors que qualsevol arena silícia.

Els *formigons* produeixen el mateix efecte que la sorra.

Les esmenes calisses tenen la mateixa finalitat que les silícies, si bé s'utilitzen per a terrenys rics en matèries orgàniques no descompostes, i també per als terrenys torbosos, ferroginosos, etc., de poca calç.

Els terrenys silícies molt solts s'esmenen amb argila i llots *argilosos*.

Altres defectes dels terrenys (excés d'humitat, pedres, males herbes, etc.) en moltes ocasions és fàcil de corregir-los.

SEBIMOND VANDRELL.

Enginyer encarregat del Servei Forestal

D'higiene pecuària

Els *polls*, encara que no ho sembli, ocasionen innombrables estralls, sobretot en els pollets; car és tant el neguit que els donen, que no mengen, i es decandaixen tant, que ho paguen amb la vida.

La presència d'aquests paràsits és afavorida per la poca cura en la instal·lació de les barres on van a dormir les gallines, ja que molts creuen que un tros qualsevol de fusta és bona, sense mirar si és cordada o bé esberlada, i això proporciona amagatall a les bestioletes que a la nit donen turment a l'aviram. Un dels millors sistemes de prevenir o destruir aquests paràsits, és l'adopció de les barres i suports Riera: amb aquest procediment les barres són desmuntables i poden netejar-se tot sovint, i així destruir els polls que puguin contenir. Això referent a una de les espècies de *polls* (els fixos), ço és, els que no molesten les gallines sinó a la nit, puix que no viuen amb elles sinó que s'amaguen a les barres on van a dormir.

Quant als que habitualment sojornen entre les plomes de l'aviram, tots haureu observat el malestar que produeix en els animals la possessió de tals paràsits. Però quan fan més mal és quan les floques n'estan farcides, ja que llavors els pollets que neixen se n'omplen i sovint en moren. Per tant, és absolutament necessari netejar les floques dels *polls* abans de posar-les a cóvar.

Amb perfídia això s'aconsegueix fàcilment. S'agafen pols de sofre ben fins i s'empolvora per entre les plomes, i aquesta operació es repeteix uns quants dies fins a la completa destrucció del paràsit.

Quan s'apiloten a un petit tros de l'organisme, com succeeix amb els pollets, llavors empapant la regió infestada amb aigua sublimada, també es maten els *polls*.

Un altre procediment, i dona magnífics resultats, és el de preparar una més o menys reduïda extensió del lloc on viuen les gallines amb una

terra ben barrejada amb sofre, calç i cendra. D'aquesta fuisó, quan les gallines *terregen*, elles mateixes s'emplenen dels pólvors insecticides que les han de lliurar del molestós paràsit.

Quant als que viuen en les barrès, tan ben anomenats *assassins* en castellà, és suficient una bona neteja, cada quatre dies, amb lletada de calç, sense deixar recones ni esquerdes, car és on s'amaguen. Adoptant els moderns sistemes de barres, aquesta operació es simplifica considerablement.

Per a finir amb les malalties de les gallines, direm quatre coses respecte a la *sarna*. És senzill conèixer quan l'aviram pateix aquesta infestació: veureu que tenen les cames gruixudes, com plenes de crostes, i de vegades amb sang, produïda per les mateixes gallines, ja que les aranyetes de la sarna donen tanta coïssor que es piquen i freguen fins a produir-se veritables esgarrinxades a les cames. Aquesta afecció, produïda per un sarcopte, aranyeta que rosega la pell per sota de l'escata que fa la cama, es combat fàcilment pintant, o millor empapant les cames envaïdes amb petroli.

I anem a parlar dels conills. La malaltia que fa més estralls en aquest bestiar és la *coccidiosi*, dita vulgarment *malaltia de les pedres al fetge* o *del ventre inflat*, car aquests símptomes són els predominants. Si observeu que els conills s'affligeixen, que el pèl se'ls estarrufa, que el ventre s'els infla, que tenen diarrea i caminen com si estiguessin embriagats, quasi podeu dir que tenen coccidiosi; criteri que podreu reforçar si sou curiosos i obriu un conill que s'hagi mort amb aquests símptomes. Llavors veureu que entre els budells hi ha molta aigua (hidropesia) i que el fetge, generalment embotit i dur, està sembrat de grànels blancs i llustrosos que són plens de coccídies i un suc com aigua. Aquests paràsits passen als budells i produeixen veritables enteritis que malen tots els conills, sobretot els novells.

En l'exercici de la nostra professió hem observat que on la coccidiosi ha fet més estralls ha estat en les explotacions de conills on se'ls alimentava amb segó i alfals, mentre que en les grans ramades de les masies, on se'ls atipa amb herbes del camp, a penes hem vist un sol cas. I sempre la malaltia ha atacat els conills tot just desmamats.

Nosaltres creiem que el règim nutritiu afavoreix el desenrotllament de tan terrible infecció, i volem demostrar-ho. Acostumat l'aparell digestiu dels conillets a pair la llet, la relació nutritiva de la qual és 1 : 12, en trobar-se sobtadament amb aliments de relació nutritiva que almenys és el doble, ha de sofrir forçosament un trastorn amb motiu d'adaptar-se a la nova funció digestiva; trastorn que provoca un desnutriment i afavoreix la vida del microbi, o, millor dit, resta energies a l'organisme en la defensa llur. Una altra prova d'això és la freqüència amb què trobem *fetges pedregats* en conills de pagès, la salut dels quals així com llur estat de carns, és immillorable, i això demostra que pogueren resistir la invasió enquistant les coccídies al fetge, cosa que probablement no haurien pogut fer si haguessin estat alimentats amb productes de relació nutritiva massa lluny de la llet.

En corroboració de ço que s'ha sustentat, vegi's els següents anàlisis. No podent oferir la composició de la llet de conilla, ens hem servit de la de cabra, per semblar-nos la més propera.

	Matèria seca	Matèria nitrogenada	M. hidrocarbonada grasses, cel·lulosa i cendres	Relació múltipla
Llet de cabra.....	14'19	4'29	10	1 : 2
Herba	21'8	3'4	11	1 : 3
Alfals	24	4	18'40	1 : 4
Segó.	84	13	66'55	1 : 5

Per a atenuar el mal d'aquesta infecció, cal no tenir miraments. Així que es presenti, matar tots els conills amb símptomes, cremant-los o bullint-los; netejar escrupolosament els conillers amb aigua bullent o solució de sulfat de coure i destruir tots aquells utensilis que, per llur poca vàlua, són fàcils de substituir: Sols fent-ho així acosenguirem que no s'infectin els conillots que hi posaríeu després.

JOSEP VIDAL MUNNE

Passeigs agrícoles i regeneradors

Bon dia, Peret, amb la companyia. Avui sí que la farem bona, la passejada; i per això hem estat ben matiners, si bé jo tinc el bon costum de llevar-me tots els dies, en totes les estacions, abans de sortir el sol.

— Doncs sàpiga, senyor Felip, que alguns el critiquen perquè surt a passeig tan de matí que quasi fa vergonya als pagesos, puix que, quan aquests surten al treball, vostè ja torna de passeig. Diuen que vostè es busca el mal temps, si bé jo crec que ho enten millor que aquells senyors que van al llit tard i es lleven tard, que gasten mals colors i mal humor.

També en sento que el critiquen perquè vostè mateix es treballa aquell hort tan gran, perquè fanga i empelta arbres, i es cuida dels conills i gallines, burlant-se algun d'aquells conills tan grossos que ha portat.

— Per més que em critiquin, continuaré amb la meua dèria. Tinc el costum i la decisió de fer les coses ben fetes, de la manera més aventajosa; havent-me posat en ma vellesa a fer de pagès, continuaré les mevas aficions juvenils: vull predicar amb l'exemple posant els mitjans per a ésser un *bom pagès*. El cuidar-me jo mateix l'hort, en proporciona salut i força, els més dolços goigs i economia de jornals, ara que van cars. Ja sé que alguns es burlen dels meus conills *Gegants d'Espanya*, però jo aniré augmentant les cries; i sàpigues que alguns dels burlats ja m'han dit que en volen entrar en mena, en veure que tenen moltes aventatges que un altre dia us explicaré i veureu amb els vostres propis ulls. Avui parlem del llevar-se de matí. Sàpigues, Peret, i sapigueu, nols, que el llevar-se de matí i fer exercicis porta grans aventatges per a viure sa i alegre, i per a guanyar diners al mateix temps.

I no oblideu que la droperia i el desordre porten males conseqüències. En totes les estacions i hores del dia m'agrada contemplar la natura, perquè sempre ens ofereix encisos i ensenyances, però especial-